

ΠΕΝΤΕ ΛΕΞΕΙΣ ΦΤΑΝΟΥΝ!

Μιά από τις σύγχρονες φωτεινές μορφές που έποίμαναν τόν λαό της Θεσσαλονίκης (καί όχι μόνο) είναι ο μακαριστός π. Συμεών Κραγιόπουλος. Ώς έμπειρος πνευματικός πάντοτε τονίζε τή σημασία τής αυτομεμψίας κατά τήν έξομολόγηση. Ουσιαστικά έπανελάμβανε τά λόγια του άγιου Κοσμά του Αιτωλού: «Όταν έξομολογείσαι, μή ρίχνεις τήν άφορμή σέ κάποιον άλλο ότι τάχα εκείνος σέ παρακίνησε, ούτε νά προφασιστείς ότι σέ παρέσυρε ο διάβολος, αλλά νά κατηγορείς του λόγου σου και νά λές ότι “σέ όλα φταίει τό κακό μου τό κεφάλι”!»

Ό π. Συμεών, μιλώντας πιό αναλυτικά, είπε κάποτε: «Πολλοί, όταν πηγαίνουν νά έξομολογηθοῦν, προσπαθοῦν νά δικαιολογοῦν τόν εαυτό τους. Για παράδειγμα, άντί νά πει κάποιος ότι - άσχετα πώς του φέρθηκαν οί άλλοι στό σπίτι - αυτός θυμωσε, ξέσπασε και είπε και λόγια, εκείνος για νά πει αυτές **τίς πέντε λέξεις**, λέει όλόκληρη ιστορία: “Έτοιμαστήκαμε από τό βράδυ και ήταν όλα καλά. Ξυπνήσαμε τό πρωί και πήγαμε έκδρομή και ήταν όλα καλά, αλλά πρός τό τέλος τής έκδρομής, ξέσπασε μία φασαρία...”. Έλεος! Αυτό δέν είναι έξομολόγηση!

Μπορεί, άς ποῦμε, κάποια μητέρα νά πει: “Λόγω του ότι δέν φέρονται καλά τά παιδιά, νευριάζω και δέν έκφράζομαι καλά”. Νομίζει ότι τάχα παραδέχεται τήν

άμαρτία της αλλά σέ τελευταία άνάλυση λέει ότι φταίνει τά παιδιά και όχι ή ίδια. Έκείνος όμως που έχει πραγματικά συνείδηση τής άμαρτίας του, μετανοεί ειλικρινά και όντως θέλει νά τόν συγχωρήσει ο Θεός, θά πει:

“Έχω κι εγώ παιδιά· και όπως όλα τά παιδιά κάνουν κι αυτά τίς άταξίες τους. Έγώ άντί νά πάρω από αυτό άφορμή και νά κάνω ύπομνη και νά δείξω τήν άγάπη μου, χάνω τόν έλεγχο και δέν ξέρω τί λέω. Αυτό δείχνει ότι μέσα μου έχω άκόμη έγωισμό. Τώρα τό κατάλαβα, τό όμολογώ ένώπιον του Κυρίου, μετανοώ άληθινά και ήρθα σήμερα νά ζητήσω συγγνώμη και ύποσχεθώ ότι δέν θά τό ξανακάνω”.

Αυτή είναι έξομολόγηση! Και δέν χρειάζονται πολλές ώρες για νά τά πει κανείς αυτά! Πέντε λέξεις φτάνουν!»

Ό κορυφαίος διδάσκαλος τής πνευματικής ζωής Άββάς Δωρόθεος κάνει και μία διαπίστωση σχετικά μέ τήν έλλειψη αυτομεμψίας, που θά έπρεπε νά μās προκαλεί ... τρόμο: «Όταν δέν συνηθίζει ο άνθρωπος νά κατηγορεί τόν εαυτό του, δέν άργεί νά θεωρήσει αίτιο του κακού και τόν ίδιο τόν Θεό! Ένώ ο Θεός ρώτησε “Αδάμ, που είσαι;” μόνο και μόνο για νά του δώσει τήν ευκαιρία νά πει “συγχώρεσέ με, Κύριε”, εκείνος - που νά βρεθεί ταπεινωση και μετάνοια! - πήγε νά δικαιολογηθεί για τήν πτώση του λέγοντας: “Η γυναίκα

ΚΗΠΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ Η ΠΑΝΑΓΙΑ

Είναι παγιωμένη ή αντίληψη στην εκκλησιαστική μας παράδοση ότι στο πλήρες λυρισμού ποίημα της Αγίας Γραφής που λέγεται Άσμα Ασμάτων, περιγράφεται ή τέλεια σχέση αγάπης μεταξύ του Θεού ως Νυμφίου και της Έκκλησίας ως Νύμφης. Η Έκκλησία βέβαια δεν είναι κάτι γενικό και άοριστο, αλλά συγκροτείται από συγκεκριμένες ανθρώπινες υπάρξεις. Η κάθε ανθρώπινη ψυχή έχει σκοπό και αγωνίζεται να καταστεί Νύμφη του ουρανού Νυμφίου.

Με μοναδικά ανυπέβλητο τρόπο όμως πέτυχε τόν στόχο αυτόν ή Παναγία. Η θέση της σέ σχέση με τὰ υπόλοιπα κτίσματα είναι ιδιαίτερος υπεροχική. Έφθασε στην πλήρη τελειότητα μετά τόν Θεό. Είναι τόσο άπέραντος ό πνευματικός της πλούτος, που έπιθύμησε «ό Βασιλεύς του κάλλους» της. Έγινε ή κατ' έξοχήν Νύμφη, τήν όποία «ό Πατήρ ήγάπησεν, ό Υιός ένώκησε (κατοίκησε μέσα της), τó Άγιον Πνεύμα έπεπόθησεν». Άνάμεσα σέ όλους τούς ανθρώπους, από κτίσεως κόσμου μέχρι τής έσχάτης ήμέρας, είναι ή μόνη που δικαιούται απολύτως έπάξια να έπευφημείται με τόν ειδικό χαιρετισμό: «Χαίρε, Νύμφη άνύμφευτε»!

Όλες οι εικόνες που περιγράφουν τήν ωραιότητα της νύμφης στο Άσμα Ασμάτων, αναφέρονται, θεοπρεπώς βέβαια, αλλά πρωτίστως στην Παναγία.

Μιά τέτοια θαυμάσια εικόνα είναι και αυτή που παρουσιάζει τή νύμφη σαν κήπο κλεισμένο. «Κήπος κεκλεισμένος, άδελφή μου νύμφη, πηγή έσφραγισμένη» (βλ. ΛΥΧΝΙΑ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ, άρ. φ. 440, Μάρτ.2020). Μιλάει για έναν κήπο που είναι άληθινός παράδεισος. Γεμάτος με

ποικίλα και σπάνια δένδρα. Όραίες ροδιές και άκρόδρυα, άμπέλια άνθισμένα και εύωδιαστά φυτά. Εκεί βρίσκονται τὰ πρώτα και καλύτερα από όλα τὰ άρώματα, νάρδος, κρόκος, κιννάμωμο (κανέλλα), σμύρνα, άλόη και όλα τὰ δένδρα του Λιβάνου. Ήταν παροιμιώδης ή εύωδία του Λιβάνου από τὰ δένδρα που κάλυπταν τις πλαγιές του. Μέσα στον κήπο υπάρχει φρέαρ και πηγή «ύδατος ζώντος και ροιζούντος από του Λιβάνου». Νερό τρεχούμενο, βουερός καταρράκτης που κατεβαίνει από τόν Λίβανο.

«Έξεγέρθητι, βορρά, και έρχου, νότε». Η νύμφη καλεί τούς άνέμους να πνεύσουν, για να διαχυθούν παντού τὰ άρώματά της. Να κατέβει ό Νυμφίος της να τὰ όσφρανθει και να φάγει από τούς ώριμους καρπούς των δένδρων της.

Η όλη εικόνα παραπέμπει άμεσα στην υπέροχη μορφή της Παναγίας. Ό περιφραγμένος και άσφαλισμένος κήπος ύποδηλώνει τήν πλήρη άγνότητα, τήν άειπαρθενία της Θεοτόκου. «Έμεινεν έν τή παρθενία ή άγία και σεμνή κόρη Μαρία» και άξιώνεται να γίνει Θεού μητέρα και ούράνια Νύμφη, αλλά ταυτόχρονα και παστάς (νυμφικό δωμάτιο), από όπου έξέρχεται ό Νυμφίος Χριστός (άγ. Έπιφάνιος Κύπρου). Τὰ άνθη, τὰ δένδρα, οι καρποί, τὰ άρώματα, όλο αυτό τó σπάνιο και δυσεύρετο περιεχόμενο του κήπου, είναι οι άρετές της, τὰ δώρα της, που τὰ όνομάζει «παράδεισον ό Χριστός», αφού ή Νύμφη έχει «πάντα τὰ παρά ανθρώποις τίμια», όλα τὰ ανθρώπινα χαρίσματα (άγ. Νεϊλος). Η Παναγία είναι ό ζωντανός, ό έμψυχος Παράδεισος.

Σ' αυτόν τόν Παράδεισο μάς καλεί να ζήσουμε μαζί της ή Παναγία μητέρα μας.

Πρωτ. Δ. Μ.

πού μου έδωσες με έξαπάτησε!». σαν να ήθελε να πεί: «Φταίει ή συμφορά που μου φόρτωσες στο κεφάλι μου!»».

Μέ τις εύχές των άγιων Πατέρων άς μάς άπαλλάξει ό Θεός από αυτή τήν όλέθρια συνήθεια να άναζητάμε δηθεν άνακούφιση από τις ένοχές μας κατηγο-

ρώντας τούς άλλους και άραδιάζοντας μύριες δικαιολογίες. Ό πιό άσφαλής και ... γρήγορος δρόμος (πέντε λέξεις φτάνουν!) για τήν άληθινή άνάπαυση και ειρήνη είναι ή αυτομεμφία!

Άρχιμ. Β. Λ.

ΚΡΥΜΜΕΝΟΙ ΘΗΣΑΥΡΟΙ

“**Ο** ἅγιος Παφνούτιος ὁ ἀναχωρητής, ἄνθρωπος σπουδαῖος καὶ ἐνάρετος, ἀσκήτεψε κοντά στήν Ἡλιούπολη τῆς Αἰγυπτιακῆς Θηβαΐδας. Μετά ἀπό πολλά πνευματικά ἀγωνίσματα παρακάλεσε τόν Θεό, τρεῖς φορές, νά τοῦ ἀποκαλύψει στά μέτρα ποιοῦ μεγάλου ἀγίου ἔφθασε. Τήν πρώτη φορά, θεϊκή φωνή τοῦ φανέρωσε ὅτι μοιάζει «μέ ἐκεῖνον πού παίζει φλογέρα σέ ἐκείνη τήν πόλη». Τή δεύτερη φορά ὅτι μοιάζει «μέ τόν προεστό τοῦ γειτονικοῦ χωριοῦ». Καί τήν τρίτη ὅτι μοιάζει «μέ τόν ἔμπορο τῆς Ἀλεξάνδρειας πού ζητάει πολύτιμα πετράδια».

Ἔτρεξε στόν καθένα ἀπό αὐτούς, γιά νά μάθει τόν τρόπο τῆς ζωῆς του καί ὅλες τίς καλές του πράξεις.

Ὁ ἄνθρωπος μέ τή φλογέρα ἦταν πρώην ληστής, μέθυσος καί πόρνος καί δέν ἦταν πολὺς καιρός πού ἄφησε τή διεφθαρμένη ζωή. Ἔμαθε, ὅμως, ὅτι στή ζωή του ἔκανε δύο μεγάλα καλά. Πρῶτο, γλύτωσε μιά παρθένο ἀπό τὰ χέρια ληστῶν πού ἤθελαν νά τήν διαφθείρουν. Καί δεύτερο, ἐξαγόρασε τό χρέος ἑνός ἀνθρώπου πού ἦταν στή φυλακή καί τὰ τρία του παιδιά εἶχαν πωληθεῖ δούλοι γιά νά ἐξοφληθεῖ μέρος τοῦ χρέους. Ἔτσι, χάρισε σέ ὅλους τήν ἐλευθερία τους.

Ὁ προεστός τοῦ γειτονικοῦ χωριοῦ εἶχε μερικά χρόνια πού ζοῦσε μέ ἐγκράτεια μέ τήν σύζυγό του, ἀφοῦ εἶχε ἀποκτήσει μαζί της τρεῖς γιούς πού τόν βοήθοῦσαν στίς δουλειές του. Ἦταν ἄνθρωπος πολὺ φιλόξενος, φιλόανθρωπος καί ἐλεήμων. Δέν ἄγγιξε ξένο πράγμα. Δέν ἔγινε ποτέ φιλονικία χωρίς νά φέρει τή συμφιλίωση. Δέν ἄφησε φτωχό νά

τόν καταδυναστεύσει ὁ πλούσιος. Δέν λύπησε κανένα στή ζωή του. Δέν ἔβγαλε κακή ἀπόφαση γιά κανένα.

Ὁ πάμπλουτος ἔμπορος τῆς Ἀλεξάνδρειας μοίραζε ἀπό τὰ ἐμπορεύματά του ἀπλόχερα σέ φτωχοὺς, ἐκκλησίες καί μοναστήρια.

Ὁ ἅγιος στόν καθένα ἔδωσε μιά συμβουλή. Στόν πρῶτο εἶπε: «μὴν ἀμελήσεις τήν ψυχὴ σου». Στό δεύτερο: «σοῦ λείπει ἡ κεφαλὴ τῶν ἀρετῶν, ἡ πάνσοφη γνώση τοῦ Θεοῦ». Καί στόν τρίτο: «νά σταματήσεις νά πραγματεύεσαι τὰ γήινα καί νά ἀσχοληθεῖς μέ τὰ οὐράνια ἐμπορεύματα». Ἐκεῖνοι τὰ ἐγκατέλειψαν ἀμέσως ὅλα καί ἀφιέρωσαν τήν ὑπόλοιπη ζωὴ τους στήν ὀλοκληρωτικὴ εὐαρέστηση τοῦ Θεοῦ.

Ἀπὸ τὰ τρία αὐτὰ περιστατικά γίνεται φανερό τί «πολύτιμα πετράδια», ἔστω καί λίγα, συναντᾶ κανεὶς καί μέσα στόν κόσμο. Μεγάλους ἀγωνιστές καί ἀκριβεῖς τηρητές τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ. Βιαστές τῆς φύσης τους γιά τή βασιλεία τοῦ Θεοῦ” (Ἄνθη τῆς Ἐρήμου, ἐκδ. Τήνος).

Τέτοια βιοτή, τέτοιους ἡρωϊσμούς, καί τέτοιες θυσίες μονάχα ἡ χριστιανικὴ πίστη μπορεῖ νά διδάξει καί νά ἐμπνεύσει στόν ἄνθρωπο. Εἶναι ὑπέροχα παραδείγματα ἐμπρακτικῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, ἄφθαστου ψυχικοῦ μεγαλείου καί ὑπεράνθρωπης δύναμης. Γι’ αὐτό καί προσπαθοῦμε νά μιμούμαστε τό φρόνημά τους. Μέ ἀποτέλεσμα καί σήμερα νά ἔχουμε ἀνάλογα παραδείγματα. Φυσικά μέ ἄλλους ὄρους καί ὑπὸ ἄλλες συνθήκες.

Ἀρχιμ. Ι. Ν.

ΑΛΗΘΕΙΑ, ΜΑΣ ΑΚΟΥΕΙ;

Ο Αντώνιος Μπλούμ υπήρξε Μητροπολίτης των Ρώσων Ὁρθοδόξων στήν Μεγάλη Βρετανία. Γνωστός καί στήν Ελλάδα ἀπό τά βιβλία του, ἄφησε φήμη ἀγίου ἐπισκόπου. Συχνά ὁ π. Αντώνιος ἔλεγε αὐτή τήν ἱστορία:

“Ὡς ἐφηβος ἔζησα στό Παρίσι μέ τήν μητέρα μου καί τήν γιαγιά μου. Κάποτε στό σπίτι μας εἶχαν μπεϊ ποντίκια. Παγίδες δέν μπορούσαμε νά βάλουμε ὅπου ἔπρεπε ἢ δέν ἦταν ἀποτελεσματικές. Εἶχαμε ἀπελπισθεῖ. Κάποιο βράδυ ἔπεσε στό χέρι μου μιά προσευχή πού ἦταν γιά τήν ἀπομάκρυνση τῶν τρωκτικῶν. Δέν πίστεψα οὔτε στιγμή ὅτι ἡ προσευχή θά δουλέψει, παρά ταῦτα ἀποφάσισα νά τήν δοκιμάσω. Τήν ὥρα πού διάβαζα τήν προσευχή ἐμφανίσθηκε στό δωμάτιο, ἀκριβῶς ἀπέναντί μου, ἕνα ποντίκι. Τό κοίταξα μέ ἔντονο βλέμμα καί ἐπιτακτικά τοῦ εἶπα: «κάθισε κι ἄκου». Ὅταν τελείωσα τήν προσευχή τοῦ εἶπα: «καί τώρα φύγε καί πήγαινε πές τα καί στούς φίλους σου».

Σοβαρά ἢ ἀστεία τά ποντίκια δέν ξαναφάνηκαν στό σπίτι!

Γι' αὐτό σᾶς τό τονίζω: πρέπει νά προσευχόμαστε πάντοτε, ἀκόμη καί ὅταν δέν πιστεύουμε ὅτι θά εἰσακουσθοῦμε!” (Νίκης Τσιρώνη, Συνέντευξη μέ τόν Μητροπολίτη Αντώνιο, Δελτίο Ἐπίγειο, ἐκδ. Πορφύρα).

Λοιπόν, σάν χριστιανοί πρέπει νά προσευχόμαστε πάντοτε καί γιά ὅλα. Ἀλλά ὅσο γίνεται πιο σοβαρά! Στά εὐαγγέλια βλέπουμε ὅτι ὁ Κύριος, ὡς ἄνθρωπος, «ἀνέβηκε στό βουνό γιά νά προσευχηθεῖ. Καί ὅλη τή νύκτα προσευχόταν στόν Θεό» (Λουκ. 6, 12). Καί αὐτό τό ἔκανε συχνά. Ἄν ὁ Ἐκεῖνος προσευχόταν ἔτσι, πόσο πιο πολύ πρέπει νά προσευχόμαστε ἐμεῖς, πού χρειαζόμαστε τήν προσευχή πολύ περισσότερο; Δέν γίνεται νά ἀρκούμαστε στό νά κάνουμε τόν Σταυρό μας καί σέ δύο-τρία βιαστικά λό-

για. Καλά εἶναι καί αὐτά, ἀλλά δέν φθάνουν γιά νά μᾶς θρέψουν πνευματικά.

Βέβαια, στά αἰτήματα, πού πολλές φορές θέτουμε στήν προσευχή μας, μπορεῖ νά μὴν εἰσακουάστε, ὅσο κι ἂν τό θέλουμε! Γιατί; Γιατί πνευματικά αὐτό δέν μᾶς συμφέρει. Ἐνῶ σέ ἄλλες περιπτώσεις, ὁ Χριστός ικανοποιεῖ τά αἰτήματά μας, ἐκεῖ πού δέν τό περιμένουμε. Ὅπως συνέβη στήν περίπτωση τοῦ Μητροπολίτη Αντωνίου. Γι' αὐτό ποτέ δέν ἀπογοητεύομαστε.

Ὅταν, λοιπόν, δέν μᾶς ἀκούει ὁ Χριστός, νά θυμόμαστε ὅτι Ἐκεῖνος ἀγρυπνώντας στόν κῆπο τῆς Γεθσημανῆ, ὡς ἄνθρωπος, «ἔπεσε μέ τό πρόσωπο στή γῆ προσευχόμενος καί λέγοντας: Πατέρα μου, ἂν εἶναι δυνατόν, ἄς μὴ πιῶ αὐτό τό ποτήριο! Ὅμως, ἄς μὴ γίνει αὐτό πού θέλω ἐγώ, ἀλλά αὐτό πού θέλεις Σὺ» (Ματθ. 26, 39). Αὐτά τά λόγια τά εἶπε τρεῖς φορές! Τελικά, τό «ποτήριο» τοῦ Σταυροῦ καί τοῦ θανάτου τό ἤπιε, κάνοντας ὑπακοή στόν Πατέρα!

Καί ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὡς γνήσιος μαθητής τοῦ Χριστοῦ, τρεῖς φορές παρακάλεσε τόν Κύριο νά τόν ἀπαλλάξει ἀπό ἕνα «ἀγκάθι στό σῶμα» (ἴσως ἀρρώστια). Δέν εἰσακουσθήκε. Μάλιστα πῆρε τήν ἐξῆς ἀπάντηση ἀπό τόν Χριστό: «Σοῦ ἀρκεῖ ἡ χάρις Μου, γιατί ἡ δύναμή Μου φανερώνεται πλήρως μέσα στήν ἀδυναμία» (Β' Κορ. 12, 8-9).

Ἄς προσευχόμαστε καί ἐμεῖς ἀδιαλείπτως, γνωρίζοντας πῶς ὁ Χριστός «τεντώνει τό αὐτί του» γιά νά μᾶς ἀκούσει καί νά μᾶς βοηθήσει σέ ὅλα.

Ἄρχιμ. Ν. Κ.

ΛΥΧΝΙΑ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ

Μηνιαῖον Περιοδικόν

Ἰ. Μητροπόλεως Νικοπόλεως καί Πρεβέζης

Ἐκδότης: Μητροπολίτης Νικοπόλεως καί Πρεβέζης
Χρυσόστομος

Υπεύθ.: Ἀρχιμ. Νίκων Κουτσίδης • ΤΗΛ. 2682051161
Κωδικός 270360

ΜΑΡΤΙΟΣ 2021 • Ἀρ. Φύλλου 452 • Ἔτος ΜΑ'

Διανέμεται δωρεάν • Εἰσφορές δεκτές
Ἐκδοτική Παραγωγή «ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.»
Ἀθήνα

